

1. Obiekt

D W Ó R później szkoła z internatem ob.w większości
nie użytkowany

2. Czas powstania

190 XIX w.
częściowo nadbud.
w 1970 r

3. Miejscowość

WIELKOPOLSK

R O Ż D Ż A Ł Y

11. Zdjęć

4. Adres

Rozdzały 21
Opatówek 62-860

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

kaliskie

województwo

gmina Opatówek

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Rozdzałew
Rosdzały
Rożdzały

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo poznańskie

powiat kaliski

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa
(Urząd Rejonowy
w Kaliszu)

9. Użytkownik i jego adres

częściowo zamieszkaný

10. Rejestr zabytków:

Nr 7474/A data 25.03 1998

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Właścicielem Rożdżał od około 1854 r. do 1892 r. był Julian Czartkowski. Do 1858 r. majątek był dzierzawiony Ganowiczowi który mieszkał w miejscowym dworcu. Obecnie istniejący dwór wzniesiony został zapewne w I.90 XIX w. po przejęciu majątku przez córkę Juliana Czartkowskiego Felicję Cecylię Eugenię Elżbietę, po mężu noszącą nazwisko Gościńska. W 1918 r. właścicieli rożdżałskie kupiła za 240 000 marek Rozalia z Gościńskich Suska i wraz z mężem Brunonem Suskim zamieszkała w dworze. W 1920 r. gospodarstwem -o powierzchni 620 morg- administrował Adolf Szonert. Właścicieli w rękach Suskich były do I.40 XX w. Później, do 1945 r. w dworze była szkoła, od 1945 do 1958 r. dom opieki społecznej. Następnie od 1959 r. do I.90 była szkoła ogrodnicza z internatem. W 1970 nadbudowano południową część dworu, w miejsce poddasza za ścianką kolankową wykonano mieszkalną kondygnację piętra (pierwotny wygląd dworu na dołączonej fotokopii rysunku z tableau).

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Miejscowość Rożdżały położona jest ok. 6 km na wschód od Kalisza, przy szosie asfaltowej biegnącej z Tłokinii Kościelnej w stronę Skarszewa. Założenie dworsko-parkowe usytuowane jest w malowniczym terenie, po południowej stronie głębokiej doliny rzeki Śwędznia. Od strony zachodniej park ograniczony jest łukowato wygiętą szosą asfaltową, od wschodu - otoczone polami uprawnymi. Park o kompozycji krajobrazowej, częściowo rozplanowane na stromej skarpie doliny Śwędzni, z głównym wjazdem od pd., z szosy asfaltowej. Dwór usytuowany jest w północnej części parku, przy górnej krawędzi skarpy doliny. Z jego okien - a szczególnie tarasu - rozciąga się malowniczy widok. Dwór zwrócony jest fasadą na wschód, w kierunku dawnej oranżerii i niezachowanych zabudowań folwarcznych. W kierunku południowo-zachodnim od rezydencji znajduje się niewielki stawek, otoczony bujną, zaniedbaną roślinnością. Domy robotników majątkowych położone są przy szosie prowadzącej do Tłokinii Kościelnej.

MATERIAŁ:

Ściany zewnętrzne i działowe (pierwotne) murowane z cegły ceramicznej, pełnej, na zaprawie wapienno-cementowej. Część nowszych ścian działowych (w części pd. dworu) z cegły ceramicznej, dziurawki. Inne ściany działowe (np. w trakcie wsch.) konstrukcji szkieletowej, obite dyktą lub płytą pilśniową. Cokoł tarasu północnego - licowany łamanym kamieniem polnym.

Stropy, sklepienia: w piwnicach - stropy ceglane, odcinkowe; w przebudowanej klatce schodowej (narożnej) - stropy żelbetonowe; w pomieszczeniach mieszkalnych parteru i piętra - stropy drewniane, belkowe, z podsufitką na deskowaniu i macie trzcinowej.

Wieżba - drewniana, ze ścianką kolankową, o podstawowej konstrukcji płatwiowo-stolcowej; w większej części krokwie wsparte na płatwiach stopowych i kalenicowej, niesionej przez pionowy stolec usztywniony zastrzałami i wpuszczony u dołu w leźnię. Końce krokwi i płatwi wychodzą

<p>14. Kubatura</p> <p>442,5 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>całkowity / bez tarasu / 598 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Dwór</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>nie użytkowany częściowo zamieszkały</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W 1970 przeprowadzono remont budynku wraz z jego częściową nadbudową i przebudową wnętrza członu południowego. Wówczas wykonano nowe schody wewnętrzne w ryzalicie narożnym, wprowadzono wtórne ścianki działowe i wykonano sanitariaty. W miejsce dawnego, niskiego poddasza członu pd. dworu (na pd. od wyższego członu zryzalitowanego od wsch. i zach) nadbudowano piętro mieszkalne i nakryto go dachem dwuspadowym z okapami, podobnym jak pozostałe części budowli. W 1970 r. przeprowadzono również remont elewacji a także dachu nad całym dworem.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny obiektu-średni. Ściany zewnętrzne i działowe w stanie dość dobrym, w poziomie piwnic-silnie zawilgocone (piwnice częściowo zalane wodą-pęknięte rury kanalizacyjne). Część ścianek tarasu-popękana. Stropy w stanie dobrym, podobnie jak więźba, niewielkie ubytki w pokryciu dachu. Ubytki w tynkach elewacyjnych, brak oszklenia części okien piwnic. Budynek zabezpieczony przed dewastacją.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Osuszyć piwnice.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr STANISŁAW MAŁYSZKO 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr STANISŁAW MAŁYSZKO 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. STANISŁAW MAŁYSZKO 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

22. Bibliografia

Jacques L.V., Graeve S. Przewodnik po gubernii kaliskiej.
Warszawa 1912
Województwo kaliskie. Obiekty i walory krajoznawcze. War-
szawa 1990, s. 261
S. Małyszko, Majątki wielkopolskie. Powiat kaliski (w przygo-
towaniu).
S. Małyszko, Karta ewidencyjna zespołu folwarcznego-Rozdża-
ły, w zbiorach MNR Szreniawa i WKZ Kalisz

miejsce przechowania negatywów MNR-Szreniawa

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

Tableau z 1968 r. - zawieszane na ścianie holu dworu

27. Załączniki

wkładka nr: 1, 2, 3, 4

1. Miejscowość ROŻDŻAŁY 21	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DWÓR ob. mieszkanie	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd opisu, zdjęcia
-------------------------------	---	---

3.

dzą poza lico ścian wzdłużnych i tworzą szerokie okapy. Końce części płatwi i krokwi zakończone profilowaniem.

Dach kryty papą na deskowaniu.

Podłogi, posadzki: w piwnicy, tarasie - posadzka betonowa, terakota ceramiczna - w pomieszczeniach zach. skrzydła i części sanitariatów; lastryko - nowsza klatka schodowa; podłogi drewniane, białe - w pomieszczeniach parteru i piętra korpusu głównego; w dawnej stołówce (skrzydło) płytki PCW (na posadzce betonowej).

Schody zewnętrzne - jednobiegowe, murowane z cegły, pokryte zaprawą betonową. Schody wewnętrzne - główne, w holu - drewniane, czterobiegowe, policzkowe, z balustradą tralkową, tralki - toczono, jednobiegowe. Nowsze schody w narożnej klatce schodowej - żelbetonowe, dwubiegowe, powrotne.

Okna: drewniane (1) ościeżnicowe, czteroskrzydłowe, dwupoziomowe ze ślemieniem, z wewnętrznymi okiennicami drewnianymi, ramowo-płycinowymi, dwuskrzydłowymi, składanymi (okna parteru frontu korpusu głównego), (2) okna ościeżnicowe, dwupoziomowe, ośmioskrzydłowe, ze ślemieniem, tzw. we-neckie, (3) ościeżnicowe, dwuskrzydłowe, dwupoziomowe (4) skrzynkowe, drewniane, podwójne, czteroskrzydłowe, dwupoziomowe (w poziomie II piętra), krosnowe, trójskrzydłowe, ze ślemieniem, dwupoziomowe. W oknach parteru (oświetlających dawne reprezentacyjne wnętrza) zachowane ozdobne uchwyty, zaszczepki, w większości mosiężne.

S. MAŁYSZKO 1997 r.

Wkładkę założył: _____
(imię, nazwisko, data)

MNR-Szreniawa

Miejsce przechowywania negatywów: _____

Wzór ODZ 1978 r.

4.

5.

6.

7.

8.

1. Miejscowość

ROŻOŻAŁY 21

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR ob. mieszkanie

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

cd opisu, zdjęcia

9

Drzwi wejściowe(główne)-drewniane,dwuskrzydłowe,ramowo-płycinowe,górną przeszklone,z nadświetlem,na zawiasach czopowych.Drzwi prowadzące na taras-również drewniane,przeszklone,ramowo-płycinowe,podwójne,od wewnątrz z drewnianymi,pełnymi,dwuskrzydłowymi okiennicami ramowo-płycinowymi,składanymi.Drzwi wejściowe od strony pd.-drewniane,z nadświetlem,jednoskrzydłowe,ramowo-płycinowe.Drzwi wewnętrzne w reprezentacyjnych wnętrzach parteru-drewniane,dwuskrzydłowe,ramowo-płycinowe,pełne,na zawiasach czopowych.Skrzydła podzielone na trzy płyciny:górna i dolna-kwadratu a środkowa-stojącego prostokąta.Drzwi w pomieszczeniach piętra(pierwotne)jednoskrzydłowe,ramowo-płycinowe.Nowsze drzwi (szczególnie w pd. części obiektu)-pełne,płytowe.

Rzut dworu rozczłonowany,wzniesiony na rzucie zbliżonym do litery "L" Część północna(z reprezentacyjnymi pomieszczeniami na parterze)rozplanowana symetrycznie,z ryzalitami od wschodu i zachodu,dwutraktowa.Na jej osi-od wschodu-przedsionek a dalej-hol z oddzielonymi obecnie schodami wewnętrznymi na piętro.Po stronie północnej holu obszerne,reprezentacyjne wnętrze(z kominkiem)z którego wyjście na obszerny taras dochodzący w pobliże krawędzi stromego zbocza doliny.Część południowa dworu-o silnie przebudowanym układzie wnętrza,dawniej mieściła zapewne kuchnię,spiżarnię,być może pralnię a w narożnym ryzalicie-schody bo

S.MAŁYSZKO 1997 r.

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

MNR-Szreniawa

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

10.

11.

12.

13.

14.

1. Miejscowość

ROŻDŻAŁY 21

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR ob. mieszkanie

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

cd opisu, zdjęcia

45.

czne na poddasze i wewnętrzne-do piwnicy. Bezpośrednie wejście do piwnicy jest też z kwadratowej przybudówki zachodniej.

Bryła rozczłonowana, częściowo podpiwniczona, obecnie piętrowa, z wyższym członem ryzalitowanym od wschodu i zachodu, poprzedzonym od wschodnim, parterowym aneksem wejściowym. Poszczególne człony korpusu głównego nakryte osobnymi, niskimi dachami dwuspadowymi, z szerokimi okapami. Pierwotnie część pd. dworu była niższa (z wyjątkiem narożnej "wieży" i nakryta również niskim dachem dwuspadowym z okapami.

Elewacje otynkowane, wsparte na dość wysokim cokole, rozdzielone profilowanym gzymsem międzykondygnacyjnym, przeprute otworami okiennymi i drzwiowymi w kształcie stojącego prostokąta (z wjątkiem piętra narożnego ryzalitu pd.-wsch. gdzie otwory okienne zamknięte półkoliście). Otwory parteru w elewacji frontowej, południowej, północnej i korpusu głównego-zachodniej: obwiedzione obramieniami zwieńczonymi odcinkami profilowanego gzymsu. Część opasek-z uszakami (człon pd. elewacji frontowej), inne-z zaznaczonymi impostami (elewacja pd. i pn.). Elewacja frontowa (wschodnia) asymetryczna, zasadniczo pięcioczłonowa. Człon ryzalitowany-poprzedzony jest parterową, jednoosiową przybudówką wejścio-

ata)
iawa

46.

17.

18.

19.

20.

21.

1. Miejscowość

RÓŻDZAŁY 21

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR ob. mieszkanie

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

cd opisu, zdjęcia

22.

wą z narożnymi pilastrami (imitującymi wtopione filary) i zwieńczoną wydatnym, profilowanym gzymsem. Elewacje członów ryzalitowanych, w poziomie piętra urozmaicone są dużą płyciną zamkniętą od góry trójkątnie. W płycinie ryzalitu wyższego (poprzedzonego dobudówką wejściową) znajduje się otwór okienny w pilastrowo-architradowym obramieniu komponowanym na kształt serlijany, z dekoracją sztukatorską na osi jak i przyokulusie (w górnej strefie szczytu). Także skromne elementy sztukatorskie występują po obu stronach otworu okiennego piętra członu pn. fasady jak i obramieniu otworu w ryzalicie narożnym. Również bogaty wystrój architektoniczny posiada elewacja północna, dwuczłonowa, z symetrycznie komponowaną elewacją członu wsch. Na jego osi - w poziomie parteru znajduje się nisza ujęta opaską a dalej obramieniem zamkniętym od góry trójkątnie i łączącym się z gzymsem obramień sąsiednich otworów drzwiowych prowadzących na taras którego wysoki cokół pozostał w kamieniu. Natomiast elewacja pd. w poziomie parteru artykułowana jest otworami okiennymi i drzwiowymi w obramieniach a w strefie nadbudowanego piętra - otworami okiennymi pozbawionymi opasek. Instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna, telefoniczna, odgromowa. Wnętrze: w salonie zachowany kominek z III ćw. XIX w.; w reprezentacyjnych wnętrzach parteru - stolarka drzwiowa i okienna, pierwotne okiennice, parkiety, wbudowane szafy.

23.

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

MNR-Szreniawa

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

24.

25.

26

27.

28.

29.

1. Miejscowość RÓŻDZAŁY 21	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Dwór ob.mieszkanie	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) spis zdjęć, plan sytuacyjny, mapa
-------------------------------	--	---

1. Elewacja frontowa dworu
2. Fotokopia fragmentu tableau z ok. 1968 r. z widokiem fasady dworu
3. Fragment okna parteru
4. Fragment okna-zaszczepka
5. Fragment drzwi wejściowych-listwa przyniżkowa
6. Drzwi wejściowe do przedsionka
7. Okno w ryzalicie ogrodowym
8. Fragment obramienia otworu, parapet-parter fasady
9. Drzwi na taras z salonu
10. Drzwi wewnętrzne-parter
11. Drzwi wewnętrzne-zawias
12. Główne drzwi wejściowe do holu
13. Szczyt ryzalitu zachod.
14. Taras północny
15. Otwór okienny, obramienie-ryzalit narożny
16. Otwór okienny-piętro ryzalitu zach.
17. Drzwi wejściowe-elew. pd.
18. Otwór okienny-parter fasady
19. Wspornik parapetu-człon pn. fasady
20. Gzyms międzykondygnacyjny ryzalitu frontowego
21. Nadokiennik
22. Otwór okienny, sztukaterie-piętro ryzalitu frontowego
23. Kominiek w salonie
24. Elewacja północna
25. Fragment elewacji zachodniej
26. Elewacja południowa
27. Szczyt ryzalitu frontowego
28. Widok ogólny od pd.-wsch.
29. Fragment fasady
30. Przybudówka wejściowa

30.

1896r.

Wkładkę założył: S. MAŁYSZKO 1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: MNR-Szreniawa

